

Úvod: na tabuli oproti vchodu. Prečítajte si všetky texty, toto sú texty v kocke a opis činností:

Miestnosť 1 /krajinné prvky, kulisa/:

1. Obraz je rozfázovaný, sú z neho vyňaté figúry a kulisy – krajina kedysi tvorila krajinný rámec alebo kulisu. Deti sa v obraze môžu prejsť a vidieť ho z určitej vzdialenosti ako zarámovaný obraz.
2. Na obraze je časť figúry a krajina. Deti majú k dispozícii magnetické obrazové prvky, ktoré vkladajú do obrazu. Všímajú si, čo patrí do krajiny, čo maliar v krajine zobrazil. Vtipná je šálka a koláčik, ktorý môže byť umiestnený k portrétu. Divák si môže všimnúť špecifickosť autorovho štýlu – je zreteľne iný ako rukopis vkladných prvkov.
3. Objekt s rozfázovaným obrazom ponúka skladanie častí obrazu, pri čom si deti všimnú, čo tvorí krajinu a čo je na obraze výraznejšie – krajina a lebo ľudia /výjav/.
4. Obraz môže tvoriť kulisu, do ktorej si deti vkladajú magnetické prvky a vytvárajú tak vlastný „krajinoobraz“. Je to kombinácia starého a moderného – štylizovaného rukopisu.

Miestnosť 2 /prietor, perspektíva, plány/:

1. Objekty perspektívy vysvetľujú priestor – v prvom je stromoradie, kde vidíme, že vzdialené stromy sú menšie a sú prekryté tými stromami, ktoré sú v popredí. Vedľajší objekt je hra s očným klamom. Čierne čiary sa zužujú a stromy na nich sú opticky rôznej veľkosti – predné sú menšie, vzdialené sú väčšie. Keď sa deti k nim postaví, zistia, že sú rovnako veľké.
2. Obraz znázorňuje vyjadrenie priestoru tak, že predmety – lodičky v popredí sú väčšie a lodičky v pozadí sú menšie.
3. Deti pomocou štvoruholníkov „vybratých“ z obrazu spoznávajú priestor tak, že predmety v popredí sú ostré, tie vzdialenejšie sú neostré, hmlisté, až sa úplne strácajú.
4. Línie centrálnej perspektívy sú schéma, ktorá platí pre mnohé krajinomalby. Deti si môžu fóliu dvihnúť a pozrieť si obraz bez schémy.
5. Objekt hovorí o plánoch obrazu, ktoré maliar zobrazil, a tak vytvoril priestor. Plánov je niekoľko a animátor ich môže vybrať z kolajničiek.
6. Na obraze je porušená perspektíva – čo sa zdá dole, z iného pohľadu hore, atď

Miestnosť 3 /rozprávková krajina, živly, veduta/:

1. Niektoré obrazy sú namaľované tak pestro, že „počujeme“ aj ich hudbu. Jedným z nich je práve tento. Je to rozprávková krajina plná pohody a krásy.
2. Tanec na hudbu času vyzýva roztancovať sa podľa postáv. Je to fantazijná krajina, ktorou nás autor očarúva.
3. Najvýraznejší je objekt búdky, v ktorej deti zažijú búrku, ako prejav všetkých živlov. Vnútri vidia vodu lejúcu sa po okne, zažijú blesky a cez slúchadlá počujú hrmenie.
4. Štyri obrazy od Turnera zobrazujú 4 živly. Aké, to zistíme, keď vložíme do otvoru ruku. Oheň – teplo, vietor – fúkanie, zem a voda.
5. Veduta – mestská krajina vznikla v Benátkach v 18. Storočí. Jej priekopníkom bol Canaletto.

Miestnosť 4 /kompozícia/:

1. Obraz má dve časti – dvojportrét a krajinu. Obraz je rozdelený na tri časti a zmenou ich pozície zmeníme charakter obrazu – má iný výraz, náladu. Deti sa môžeme spýtať, akú...
2. Na stolíku je v centre dvojportrét obrazu a deti sú vyzvané fixkami dotvoriť krajinu okolo. Fixky sú zmývateľné, aby sme vytvorili priestor pre kreslenie ostatných. Deti tvoria čokoľvek im napadne z krajiny. Všimli sme si, že vtipne dotvárajú aj postavy, čo treba pri výklade ustriehnuť.
3. Figúry z obrazu sú na zemi zdeformované počítačovou technikou – úplne porušená originálna kompozícia. V odraze zrkadlového valca sú postavy takmer totožné s predlohou. Zároveň sa cez odraz v zrkadle stávajú súčasťou obrazu.
4. Obraz je namaľovaný v harmonickom zlatom reze, ktorý je na ňom znázornený. /Zlatý rez by bolo dobré naštudovať pre starších študentov/.
5. Na obraze sú malé rámiky – hľadáčky, cez ktoré deti hľadajú a znázorňujú svoje minikompozície. Mnohé z nich sú zaujímavé vyzerajú ako samostatné obrazy.

Obrazy na zelenej fólii / nálada krajiny/:

6. K Turnerovej búrke podľa nálady obrazu deti vyrábajú zvuky.
7. K trom obrazom deti priradujú slová, ktoré ich vystihujú. Tak spájajú atmosféru obrazu s obsahom slov na suchom zipse. Každý to môže cítiť inak.

8. Dva obrazy sú už na prvý pohľad iné. Jeden má studenú /zimná krajina/, druhý hrejivú /jarná alebo jesenná krajina/ atmosféru. Presvedčiť sa o tom môžeme aj dotykom, pri ktorom má jarná alebo jesenná krajina teplý povrch. Toto je aj akási predpríprava na poslednú kapitole, v ktorej hovoríme o studených a teplých farbách, ktoré sú na tomto obraze zreteľné.
9. Nočná krajina vyzýva deti, aby jej vymysleli názov. Ten napíšu na kus papiera, ktorý pripnú na plochu magnetkami.
10. Náladu obrazu zmeníme aj pomocou fólií. Deti pred obraz zasúvajú fólie – žltá mení obarzu na slnečný a modrá na večerný.
11. Posledný obraz Žena v člne je zhrnutím toho, čo sme sa doposiaľ dozvedeli a je to predpríprava na impresionistické diela v ďalšej miestnosti.

Miestnosť 5 /svetlo, impresionizmus/:

12. Goghova kaviareň nás vtahuje zo studenej noci. V kaviarni si oddýchneme a pozrieme si Monetove obrazy Jazierko s lekňami, ktorých namaľoval množstvo v rôznej časti dňa a v rôznom ročnom období. Sú namaľované impresionistickým štýlom – škvrkami, aby autor čo najlepšie vyjadril svetlo. Škvrnky môžu deti „preskúmať“ lupou. Na obrazy sa pozerá i z diaľky a zistia, že škvrnky sa zlejú dokopy a vytvoria ucelený obraz. V tomto období začali maliari maľovať v plenéri – celý obraz namaľovali v prírode – začali prenášať plátna aj farby v tubách.
13. Gogh namaľoval aj Hviezdnu noc – žlté hviezdy na obraze žiaria, lebo sú v tmavom pozadí. Na bielom podklade by tak nežiarili. Je to kontrast farieb – žltej a tmavomodrej.
14. Hora Svätej Viktórie je taktiež namaľovaná vo viacerých verziách – v rôznej časti dňa a v rôznom ročnom období. Deti majú k nim priradiť tabuľky so slovami ráno, poľudnie, večer,...
15. Dva impresionistické obrazy majú pokojnú, pozitívnu atmosféru. Deti k nim priradia výrazy.

Miestnosť 6 /farby, moderní umelci/:

16. Deti sa dozvedia základných farbách, o ich miešaní a o studených a teplých farbách. Na poznávanie farieb majú deti k dispozícii kruhy, stolík s fóliami so základnými farbami, ktoré sa miešaním menia na podvojnú farbu a vĺčky, ktoré sa točením menia – farby sa zlievajú. Moderní umelci realistické farby a svetlo vystriedali často výraznými farbami, s ktorými experimentujú. Dokážu namaľovať modrého koňa a farebné kopce / možno preto, že počas dňa sa ich farba mení, a to zaujalo umelca/. Vtáky sú podľa Miróa veľmi pestré. Kleeho záhrada, ktorá je tu dominantná pôsobí ako neuprataná detská izba, pretože má porušenú

kompozíciu. Na tomto obraze žiarivé pastelové farby žiaria na čiernom pozadí. Farebnosti a fantázii sa medze nekladú!

Deti môžu farebné kone premiestňovať na kopcoch, „sadiť“ kvety a ukladať spiacceho mládenca. Vytvárajú si tak vlastné farebné kompozície.

Záver:

Nekonečná krajina, do ktorej sa dostaneme pomocou zrkadiel a impresionistických diel. Je to výzva hľadať nové postrehy v ďalších krajinomaľbách a v skutočnej krajine, prírode. Prajeme Vám príjemnú prechádzku!